

Keittiöstä kompostoriin taloyhtiössä

Ravinteiden kierrättäminen kannattaa

- saadaan hyvää multaa taloyhtiön pihaan
- säästetään lannoitteiden ja mullan ostossa
- saadaan hyötyliikuntaa ja iloista mieltä
- säästetään jätemaksuissa
- säästetään ympäristöä

Näin aloitetaan

1

Tehdään päätös kompostoinnin aloittamisesta ja hoidosta yhteisessä kokouksessa

- tarvittaessa tehdään kirjallinen kysely asukkaille
- nimetään vastuuhenkilö
- päätetään kompostin hoitojärjestelyistä (hoitoryhmä vapaaehtoisista asukkaista tai ostetaan hoito esim. huoltoyhtiöltä)
- sovitaan tarvittavien välineiden hankinnasta
- päätetään kompostin ja jälkikompostin paikasta sekä syntyvän mullan käytöstä

2

Tutustutaan kompostoinnin tietopakettiin jäteyhtiön nettisivulla

Sivulta löytyy lisätietoa myös paikallisista kompostointia koskevista määräyksistä.

3

Hankintalista

- keittiöihin lajitteluastiat biojätteille
- jyr sijäsuojattu, lämpöeristetty kompostori(t)
- seosainetta (kuiviketta) , joita ovat kuorike, puuhake, kutterinlastu, turve ja pihan haravointijäte
- kannellinen astia seosaineelle ja annostelukauha kompostin vierelle
- lajittelu- ja kompostointiohjeet kaikille asukkaille

Lisäksi on hyvä hankkia

- hoitovihko, jos hoitajia on useita
- herätteitä, joita ovat kaupan herätteet, vanha kompostimulta, lantarakeet, vihreä ruohojäte, nokkosvesi ja urea
- talikko tai sekoitussauva
- lapio ja kottikärryt
- lämpömittari
- koroike kompostin eteen
- jälkikompostoinnille kompostori/ kompostikehikko

Valitaan keittiöjätteelle kompostori, joka on

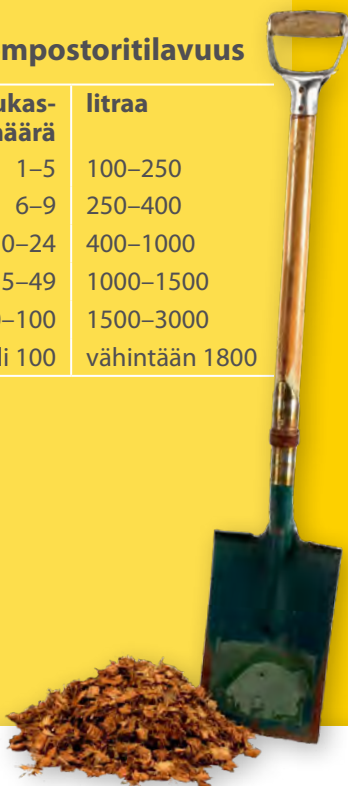
- kestävä ja jyrksijäsuojattu (ei yli 7 mm rakoja)
- lämpöeristetty
- ilmankierrotaan riittävä
- helppo täyttää ja tyhjentää
- tilavuudeltaan riittävä asukasmäärälle, kokoon vaikuttavat myös asukkaiden kulutustottumukset, lajitteluaktiivisuus sekä kompostorin toimivuus ja hoito
- aluksi voi hankkia yhden kompostorin ja tarvittaessa myöhemmin lisää

Kompostorin koko riippuu

- asukasmäärästä
- asukkaiden kulutustottumuksista
- asukkaiden lajitteluaktiivisuudesta
- kompostin toimivuudesta
- kompostin hoidosta

Kompostoritulavuus

Asukasmäärä	litraa
1–5	100–250
6–9	250–400
10–24	400–1000
25–49	1000–1500
50–100	1500–3000
yli 100	vähintään 1800

4

Valitaan kompostorille sopiva paikka

- taloyhtiön omalle alueelle
- jätekatokseen tai -aitaukseen
- paikkaan, johon talvellakin on helppo viedä biojätettä
- on huomioitava, että kompostorista saattaa valua suotonestettä, joka likaa betonin tai laatta-alustan

5

Varataan paikka jälkikompostoinnille

Kompostorista poistettu multa on harvoin valmista puutarhaan. Multa jälkikompostoidaan toisessa kevytrakenteisessä kompostorissa tai kompostikehikossa.

Välttämätön seosaine

- parantaa ilmavuutta
- vähentää hajuja ja karpästen esiintymistä
- sitoo kosteutta ja ravinteita
- nopeuttaa hajoamista
- seosaineena turve vaatii seurakseen karkeampaa ainesta kuten kuoriketta, kutterinlastua tai puuhaketta

Toimiva komposti

- on lämmin 30–70 °C
- jäte painuu kasaan
- ei haise pahalle

6

Laitetaan tyhjän kompostorin pohjalle karkeaa seosainetta 10–20 cm kerros

7

Kerrotaan kompostoinnista asukkaille yhteisessä tilaisuudessa

- asukas kertoo tai kutsutaan kompostointineuvoja
- samalla voidaan aloittaa kompostointi

8

Lajitellaan keittiössä elintarvikete jätte omaan astiaan

- ruuantähteet
- kahvin- ja teenporot suodatinpusseineen
- hedelmien, perunoiden, juuresten, vihannesten ja marjojen kuoret ja perkaustähteet
- kananmunan kuoret
- kala- ja lihajätteet, luut
- pienet määrät pehmeää paperia
- huonekasvien osat ja kukkamullat, leikkokukat

9

Biojätteet viedään kompostoriin ja peitetään aina seosaineella

Seosainetta käytetään 20–40 % biojätteen määrästä.

10

Kompostia tarkkaillaan ja hoidetaan tarvittaessa

- Kompostoituminen alkaa, kun biojätettä on kompostissa 30 - 50 litraa.
- Herätettä voi lisätä alkuvaiheessa nopeuttamaan kompostoitumista. Heräte myös parantaa kompostin toimivuutta talviaikaan.
- Kun seosainetta lisätään aina sopivasti, sujuu kompostointi lähes itsestään.
- Ongelmiin löytyvät ratkaisut takasivulla olevasta taulukosta.

11

Tyhjennetään kompostoria

- pihatöiden yhteydessä
- kompostoidaan vähintään kaksi kuukautta ennen tyhjentämistä
- poistetaan vain alimmainen maatunut aines, jossa ei enää erotu biojätteitä (luita ja kananmunan kuoria saa olla)
- raaka komposti jälkikompostoidaan toisessa kompostorissa tai kompostikehikossa
- mitä kauemmin kompostoidaan, sitä maatumempaa kompostimulta on

Käytetään kompostimultaa maanparannus- ja lannoiteaineena

Kompostin kypsyyssaste	Kompostoitumisaika	Käyttö puutarhassa keväällä
Raaka komposti	2–5 kk	Jälkikompostoi tai levitä ohuena katteena (2 cm) pensaiden alle.
Puolikypsä komposti	5–12 kk	Jälkikompostoi tai levitä katteena (10 cm) pensaiden alle.
Kypsä komposti	1–2 vuotta	Levitä katteeksi (10 cm) kasveille. Voit sekoittaa myös kasvualustaan, mikäli hajoamatonta puuainesta ei enää erotu.
Täysin kypsä kompostimulta	yli 2 vuotta	Mullasta ei enää erotu lähtöaineiden rakennetta. Voit käyttää sitä kaikkialla puutarhassa.

Ongelmat	Näin ne voitetaan	Näin niitä ehkäistään
Kompostissa ei tapahdu mitään	Kastele ja lisää herätettä, sekoita.	Käytä seosainetta sopivasti. Ruuantähteille, kala- ja lihajätteelle 40 %, perunan- ja hedelmienkuorille 20 %.
Komposti haisee mädänneelle	Lisää seosainetta ja sekoita. Tarkista, että kompostin ilmakehanavat ovat auki.	Käytä jatkossa seosainetta enemmän ja peitä jäte aina seosaineella.
Kompostissa on valkoisia toukkia	Pyyhi toukat pois kompostin reunoilta ja kannesta paperilla tai vanhalla ikkunalastalla. Lisää seosainetta ja sekoita.	Älä huolestu! Toukkia esiintyy yleisesti kompostoinnin aloitusvaiheessa ja keväällä kompostin sulaaessa. Käytä jatkossa seosainetta enemmän ja peitä jäte aina seosaineella.
Komposti haisee pistävälle, ammoniakille	Laita kompostiin turvetta.	Käytä jatkossa seosainetta, johon on sekoitettu myös turvetta. Käytä herätteitä vähemmän.
Komposti jäätyy	Ei haittaa. Kompostiin voi edelleen laittaa jätettä. Muista käyttää myös seosainetta. Keväällä komposti sulaa. Sekoita ja lisää tarvittaessa seosainetta.	Hanki hyvin lämpöeristetty kompostori. Säädä ilmakehanavat pienemmälle. Kasaa lunta kompostin ympärille. Pidä kompostin sisällä kanisteria jossa on kuumaa vettä.
Komposti sulaa keväällä hitaasti	Laita kompostoriin kuumavesipullo tai -kanisteri. Avaa ilmakehanavat täysin auki. Pidä kompostorin kanta raollaan.	Kevään lämpö sulattaa kompostorin ajallaan. Sulattamista voi kokeilla säistä riippuen jo maaliskuulla.
Kompostorista valuu nestettä	Lisää seosaineen käyttöä.	Komposti voi olla myös tiivistynyt alaosasta. Tyhjennä kompostia riittävän usein. Ohjaa valuva suotovesi viemäriin tai imeytä maahan.
Kompostori on likainen	Pese kompostori.	Reunat ja kansi on helppo pyyhkiä puhtaaksi vanhalla ikkunalastalla tai paperilla useammin.
Kompostori on täysi	Tyhjennä kompostoria riittävän usein.	Mikäli kompostori on täynnä ja jäässä, laita biojätteet joko erilliskeräykseen tai sekajätteen joukkoon. Keväällä komposti sulaa ja kompostoituminen alkaa uudelleen.

**Lisätietoa
kompostoinnista**

Jäte kukko Oy
www.jatekukko.fi

Puhas Oy
www.puhas.fi

Metsäsairila Oy
www.metsasairila.fi

Ylä-Savon Jätehuolto Oy
www.ylasavonjatehuolto.fi